

Vad går egentligen skatten till?

Skattebetalarna:

Vad går egentligen skatten till?

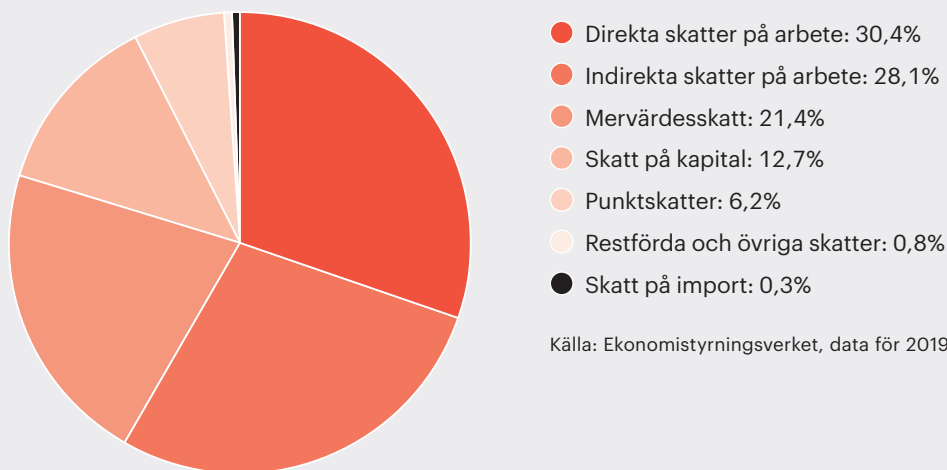
Sverige har idag ett skattetryck på 43 procent av BNP. Det gör oss till det fjärde hårdast beskattade landet i hela OECD med ett skattetryck hela 10 procentenheter högre än genomsnittet. Så som skatterna i Sverige är utformade betyder det också att för de allra flesta hushåll är skatten den största utgiften man har. För en inkomstagare med normal lön går ungefär hälften varje månad i skatt till kommuner, regioner och staten som står för den jämförelsevis mer omfattande offentliga sektor som Sverige har. Men vad används egentligen skatteintäkterna till i offentlig sektor? Hur stor del av skattepengarna går egentligen till vård, skola och omsorg? Och hur är egentligen skatteintäkterna fördelade?

Var kommer skatteintäkterna ifrån?

Svenska staten och Sveriges kommuner och regioner hade år 2019 samlade skatteintäkter på drygt 2 150 miljarder kronor.

Den största källan till skatteintäkter är skatter på arbete. De direkta och indirekta skatterna på arbete utgör nästan 60 procent av de totala skatteintäkterna. Här ingår också arbetsgivaravgifterna som delvis finansierar exempelvis föräldraförsäkringen men som också delvis är en ren löneskatt. Därefter är mervärdesskatten, alltså momsen, den största inkomstkällan. Momssatsen varierar på olika varor i Sverige, men standardsatsen är 25 procent på varor som man handlar. Tredje största inkomstkällan är skatt på kapital, där bolagsskatt utgör den enskilt största posten. Av punktskatterna är energiskatten den största källan för inkomster till det offentliga.

Diagram 1. Var kommer skatteintäkterna ifrån? (Procent)

Källa: Ekonomistyrningsverket, data för 2019.

Hur mycket skatt betalar en vanlig löntagare?

En medleminkomsttagare hade år 2019 en lön på 31 700 kronor, vilket betyder 41 660 kronor i lönekostnad för arbetsgivaren när arbetsgivaravgiften räknas in. En medelinkomsttagare betalar ungefär 53 procent av sin lön i skatt när skatter på arbete och moms räknas samman. Medelinkomsttagaren betalar därmed drygt

267 000 kronor per år i skatt. Så för ett vanligt hushåll står alltså skatten för drygt hälften av våra kostnader, även om man inte märker det då ens arbetsgivare betalar delar av ens skatt, man själv betalar en del av skatten, och sedan betalar skatt igen när man väl spenderar sin lön. För personer med högre inkomster är skatten än högre, upp till 74 procent av ens intjänade lön går i skatt.

Diagram 2. Var kommer skatteintäkterna ifrån? (Procent)

Källa: Lönestatistik från SCB, egna beräkningar, genomsnittlig moms satt till 20 procent. Kommunal skatt beräknad på riksgenomsnittet.

Vad går egentligen skatten till?

Av de drygt 2 150 miljarder som vi betalar i skatt går ungefär 700 miljarder kronor till kommunerna, drygt 370 miljarder kronor till regionerna och drygt 1 000 miljarder kronor till staten. Kommunernas enskilt största kostnad är kopplade till skola och omsorg, medan regionernas största kostnader går till sjukvården. För statens del utgör transfereringar och bidrag de absolut största utgifterna. Om man slår samman alla kommuner, regioner och statens kostnader så fördelas det enligt Diagram 3.

Den enskilt största posten när alla nivåer slås samman är sjukvård och omsorg. Här inkluderas äldreomsorg och individomsorg i kommunerna.

Sammanlagt är det över 530 miljarder kronor varje år som spenderas på sjukvård och omsorg. Största kostnadsposten därefter är bidrag och transfereringar, så som pensioner. Här ingår allt från aktivitetsersättning och barnbidrag från staten till ekonomiskt bistånd från kommunerna, och även visst stöd till företag och politiska partier. Därefter så står utbildning och forskning för den största delen som uppgår till ungefär var femte skattekrona. Endast fem procent av skatte-medlen går till rättsstaten så som polis och försvarsmakt. Ungefär lika mycket kostar alla Sveriges myndigheter, sex procent. Här ingår också politikens kostnader. Myndigheters kostnader är dock inte helt lätt att fördela¹. Mest kostsamma myndigheter, polis och försvar exkluderat, är

1) Vissa myndigheter är direkt kopplade till ett politiskt område och dess kostnader varierar av politiska beslut, så som exempelvis Migrationsverket och går därför att härleda till en särskild kostnadspost för det offentliga, medan andra myndigheter, så som exempelvis Finanspolitiska rådet är svår att koppla till något särskilt område och vars kostnad inte förändras nämnvärt av faktiska förändringar i samhället.

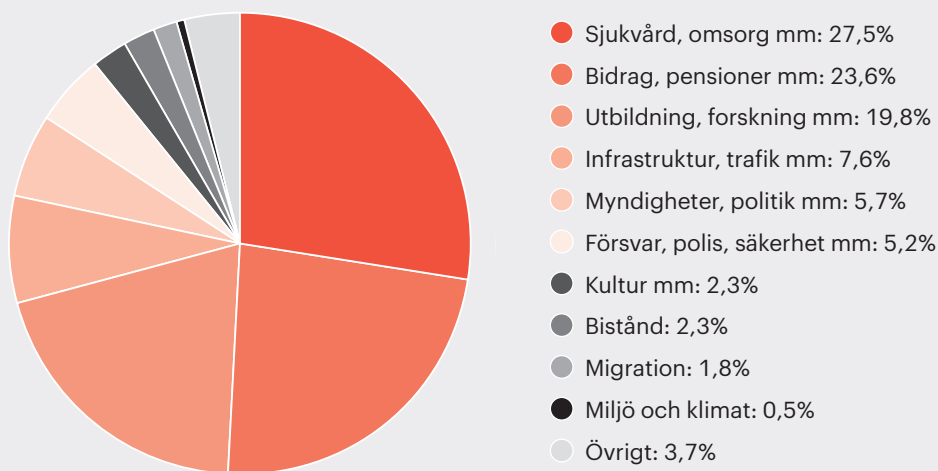
Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och Regeringskansliet. I posten övrigt är avgiften till EU och sedan statsskuldränta de posterna kostnaderna.

Sammantaget går alltså nästan hälften av skatten till vård, skola och omsorg, nästan en tiondel till infrastruktur och en tjugondel till rättsväsende

och försvar. En fjärdedel går till bidrag och olika typer av transfereringar.

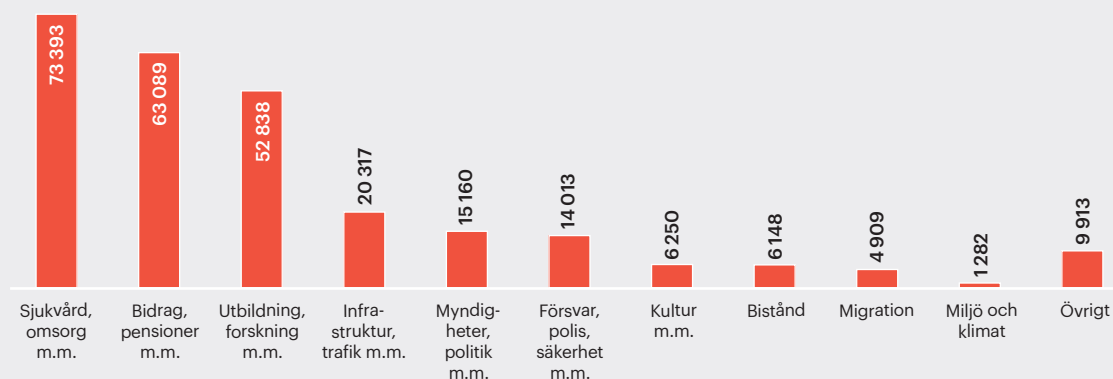
Ett annat sätt att visa upp samma information är att göra det med en enskild skattebetalare som exempel. För en medelinkomsttagare med en månadslön på 31 700 kronor i månaden som bidrar med drygt 267 000 kronor om året i skatt fördelas dessa kronor enligt Diagram 4.

Diagram 3. Vad går skatten till? (Procent)

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner samt Statsbudgeten för 2019, egen bearbetning av data för år 2019.

Diagram 4. Vad går skatten till för en medelinkomsttagare? (SEK)

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner samt Statsbudgeten för 2019, egen bearbetning av data för år 2019. Lönestatistik från SCB, egna beräkningar, genomsnittlig moms satt till 20 procent. Kommunalskatt beräknad på riksgenomsnittet.

Författare: Erik Bengtzboe, chefekonom Skattebetalarna, november 2020.

Vi jobbar för lägre skatter
och minskat slöseri
med skattepengar.

Skattebetalarna:

Skattebetalarnas Förening | Box 3319 | 103 66 Stockholm
Tel: 08-613 17 00 | www.skattebetalarna.se | info@skattebetalarna.se